

50 години от гибелта на Любен Боянов

Живот-борба за земеделските идеи

● ЕДИН ОТ СТОТЕ ОТ ОБЕДИНЕНАТА ОПОЗИЦИЯ В ШЕСТОТО ВНС (1946-1947 Г.)

От Спас Попов

Народните представители от Обединената опозиция в Шестото Велико народно събрание бяха избрани след небивал терор и побоища, убийства и фалшификации. Зад всеки един от тях имаше 12150 гласа, а зад всеки правителствен (комунистически) - 8130 гласа. Всички, без изключение, бяха единни и сплотени, не се поддаваха на закани и съблазни докрай. Минаха през затвори и концлагери, мнозина от тях загинаха...

Един от тях е Любен Боянов Боянов. На 7 май 2011 г. се навършиха петдесет години от жестокото му убийство в концлагера „Слънчев бряг“ край Ловеч. Там пращаха онези, „предназначени за довършване“.

Роден е през 1912 г. в с. Дорково, Пазарджишко, и израснал в бедно селско семейство, в което нищетата е постоянна спътник. Малкият 11-годишен Любен ще запомни завинаги трупа на убития сред селото през 1923 г. свой баща Боян Боянов и ще остане верен на неговите завети.

Любен завършва Юридическия факултет на Свободния университет.

По време на Втората световна война Любен Боянов, като убеден антифашист и последовател на д-р Г. М. Димитров, твърдо застава на страната на демократичните сили. Той възприема идеята за Отечествен фронт като единствена алтернатива в този период, годна да спаси България - така, както целият демократичен свят, борещ се срещу хитлерофашизма. След 9 септември 1944 г. като стажант-адвокат Любен Боянов е назначен за помощник-кмет в общината.

На 16 септември 1944 г. е свикано учредително събрание на градската дружба и е избрано градско настоятелство, в което Любен Боянов е член. Определен е и за съюзен организатор.

От същата дата започва да излиза и „Земеделско знаме“, два пъти седмично. Всички кадри на Съюза и ЗМС провеждат събрания в околността за възстановяване на организациите. „По събрания и митинги Любен Боянов говореше пламенно за правата и защитата на интелесите на трудовия народ“ - казва за него Иван Трендафилов.

На 17 декември 1944 г. в салона на Занаятчийския дом се провежда околийската конференция на БЗНС. Тя избира за секретар Любен Боянов.

Земеделският съюз набира мощ, показана на грандиозните събори в Стара Загора и Пловдив. От давна се разбираше, че ОФ е камуфлаж за установяване на пълно господство на БКП. ВСС на 21-22 януари 1945 г. е принуден да приеме, въпреки бурното одобрение на д-р Димитров, неговата оставка по болест. Главен секретар е вече Никола Петков. В печата започва да се пише за „геметовци“ и „геметовщина“. Един от първите „геметовци“ е Любен Боянов. Събитията набират скорост и се развиват с главоломна бързина. Натискът на БКП за единна

младешка организация и единни листи в изборите на 26 август срещат отпор от БЗНС и БСДП, и младежките им организации. Затова по „неведоми“ пътища, без решение на ПП, на 7 и 8 май с подобрани делегати

тии. През м. септември се регистрират БЗНС-Н. Петков, БСДП-Чешмеджиев, Лулчев, Демократическата и Радикалната партия. От 16 септември започва да излиза в. „Народно земеделско знаме“, а по-късно - „Свободен народ“, „Знаме“ и „Народен глас“. Пуснат е от затвора Димитър Гичев и се водят преговори за обединение. На 5 ноември се завръща от Москва Г. Димитров и още в първото си изявление казва, че „опозицията си е разпасала пояса“.

На 10 ноември се подписва протокол за окончателното обединение на Съюза от Никола Петков и Димитър Гичев.

През цялото време околийското и градското настоятелства на Съюза и ЗМС отстояват твърдо позициите на ПП. Отсега нататък започва една гигантска битка срещу комунистическата диктатура. Във връзка с насрочените избори за ВНС в края на септември 1946 година

е свикана околийска конференция за избор на кандидати за народни представители. Избрани са: Георги Йорданов, Асен Стамболийски, Любен Боянов, Кръстю Зарев, Данаил Трифонов от БСДП, Райна Лапардова, Дельо Чолов, Тончо Тонов, Коце Велчев от БСДП и Иван Трендафилов. В продължение на месец в почти всички села се провеждат събрания. На много от тях ораторите са бити. На 20 октомври се провежда събрание пред читалище „Виделина“, от балкона на което говорят Георги Йорданов, Любен Боянов, Зарев, Лапардова, Д. Трифонов. На 27 октомври е избран Любен Боянов, по-неже Г. Йорданов и Асен Стамболийски са избрани в други околии.

На 28 януари 1947 г. в дебатите за проведените избори от трибуната на ВНС говори Любен Боянов, който изнася при какъв терор, убийства и фалшификации са проведени изборите. Известно е как завърши героичната борба на 100-те депутати от ВНС.

Още на 15 декември 1947 г. по делото на Благо Шумалаков Л. Боянов е осъден на една година затвор, който излежава в Пазарджик. След това е в Бобовдол, а през 1951-1953 и 1956 г. е в Белене.

На 3 май 1961 г. отново е арестуван и откаран в концлагера „Срънчев бряг“ - Ловеч, където за няколко дни е пребит с тояги. На 7 май Мирчо получава известие, че е починал от язва. Не му обясняват повече нищо. Завръщайки се заедно с Коце Велчев, издават некролози - от семейството му и от група другари.

Подставени лица след тях ги късат. След няколко дни, както обяснява Коце Велчев в статията си във в. „Виделина“ от 30 април 1991 г., той е призован в ДС да даде обяснение кои са тази „група другари“. От разпита и думите, които е чул, разбира каква зловаща роля за арестуването на Любен Боянов е изиграл неговият приятел Илия Млечков, гостувал на Коце Велчев по това време. Тогава си е обяснил бързото му издигане в казионната йерархия...

Така загина един от 100-те - Любен Боянов Боянов.

Завинаги на двадесет и пет

● 66 ГОДИНИ ОТ УБИЙСТВОТО НА МАРА РАЧЕВА

От Ана Петрова

Отново е май, отново природата е в буен цъфтеж, а от това болката в душите ни от

жестоко прекършения млад, едва 25-годишен живот на Мара Рачева, от безсилната пред мъжеството и злоба на комунистическите преследвачи на д-р Г. М. Димитров става все по-голяма. Складна глава пред саможертвата на тази нежна девойка, издържала на инквизиции, пострашни от средновековните, в името на своите земеделски убеждения. Прекланяме се пред мъжеството и да не промълви и дума, въпреки че жизненото и призвание е било в убедителността на словото - затова е следвала право в престижен университет в Германия.

За Мара Рачева днес ни напомнят скромният паметник на гроба и в София, двете запазени нейни снимки - една от с ученическа барета, другата - като секретарка на Никола Д. Петков и д-р Г. М. Димитров и спомените, светлите спомени, на нейните другари-зем-

систи за това колко красива и жизнерадостна е била, как с усмивка е посрещала и изпращала всеки дошъл на ул. „Стефан Караджа“ 10, където през

1945 г. е сърцето на Българския земеделски народен съюз. За д-р Г. М. Димитров 25-годишната героиня е светица, в памет на която всяка година на 28 май до смъртта си пали свещ. За членовете на тогавашното Постоянно присъствие на ЗМС след вестта за убийството на Мара Рачева

чева е най-висш човешки дълг да изпратят достойно, въпреки заплахите от арести и репресии срещу тях самите, земсиската Мара Рачева до вечния й дом. Може би хиляди земеделци и земсисти в комунистическите лагери и затвори или като политически хъшове в чужбина са намирали упование в спомена за изгорялата като звезда земеделска светица, за несломимата сила на нейните идейни убеждения.

Каква завидна съдба: завинаги на 25, завинаги пример за младите, смелите и преданите на БЗНС!

Дълбок поклон пред светлата му памет!

На 16 май 2011 година се навършват 20 години от смъртта на титана на земеделското движение, наричан Странджанският Стамболийски

Страти Тодоракиев Димитров

от с. Ново Паничарево, обл. Бургаска

Посветил целия си житейски път съзнателно в полза на земеделската идея за опазване чистотата и принципите на Българския земеделски народен съюз, той до последния си дъх сееше земеделското слово, радеейки за верните му последователи.

Страти Тодоракиев беше поет по душа, но вместо да пише, той говореше и така говореше, че увличаше слушателите със своите убедителни доказателства, организираше с лекота последователи и привърженици на идеите на Земеделския съюз, против царщината, чорбаджиите-изедници, против диктатурата на комунистите, които отнеха свободата на народа и разсипаха, и ограбиха стопанството на България.

ПОКЛОН! ДЪЛБОК ПОКЛОН ПРЕД СВЕЛТАТА МУ ПАМЕТ!

От МЗД с. Ново Паничарево, област Бургаска, председател: Мария Алагенска

Гърмиш и жигосваш

На народния трибун Петко Д. Петков, убит на 14 юни 1924 година

Аз видех те паднал, пронизан с куршуми,
във своите алені кърви залян,
и плаках за тебе безмълвно, без думи,
от горест безумна по тебе пиян!
И днес пак те гледам - лежиш, не поглеждаш,
ни думи, ни поглед не хвърляш към нас,
и майка ти плаче до теб без надежда -
и ние до нея ридаем без глас!
И още не вярвам, че ти си убит,
и сякаш че още ти слушам словата,
с които зовеше ни смело в борбата,
ти - радост селяшка и гордост, и щит!
И още аз слушам как в пламенен порив
гласът ти гърмеше кат буря: „Напред!“
И ти ни чертаеш все нови простори
и смело кръстосваш селата наврег!

СЕРГЕЙ РУМЯНЦЕВ